

ἀμαρκάριστος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκαριστός <μαρκαρῶ κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παράγωγα.

1) Ὁ μὴ φέρων μάρκαν ἦτοι διακριτικὸν σῆμα, ὅλον τὰ ἀρχικά γράμματα ὀνόματος κττ.: Μαξιλλάρι-μαντήλι ἀμαρκάριστο. Συνών. ἀμάρκιστος, ἀμάρκωτος. Πβ. ἄβουλλος, ἀβούλλωτος 3. 2) Ἐκεῖνος διὰ τὸν ὅποιον δὲν ἐδόθη μάρκα ἦτοι σύμβολον ἔναντι τῆς ἀξίας του, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἐστιατορίων, καφενείων κττ. ἐπὶ φαγητῶν, ποτῶν κττ. Ἀθῆν.: Καφές ἀμαρκάριστος. Πιπτό - φαγητὸ ἀμαρκάριστο.

ἀμάρκιστος ἐπίθ. Λεξ. Γαζ. (λ. ἀκατασήμεντος, ἀνεπισήμεντος).

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκιστός <μαρκιάζω.

Ἀμαρκάριστος 1, δὲ ἰδ.

ἀμάρκωτος ἐπίθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρκωτός <μαρκώνω.

Ἀμαρκάριστος 1, δὲ ἰδ.: Μαντήλι ἀμάρκωτο Σαρεκκλ. Ἀμάρκωτα εἶναι τὰ κάλτσας Τραπ.

ἀμάρμαχτος ἐπίθ. Θήρ. Κάρπ. Σέριφ. Χίος κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μαρμαχτός <μαρμάζω. Παρὰ Δουκ. ἀμάρμακτος.

1) Ἀκίνητος, ἀκλόνητος Θήρ. Κάρπ. Χίος: Κορμὸς ἀμάρμαχτος Θήρ. Ἀμάρμαχτος! (οὕτως ἀναφωνεῖ μετὰ τὸ πῆδημα ὁ μένων ἀκίνητος ἐν τῇ παιδιᾷ ἐλαῖα ἢ ποταμός) Χίος. 2) Ὁ οὐχὶ τελείως ὥριμος, ἐπὶ σύκων (ἴσως διότι καὶ σειομένων τῶν κλάδων δὲν πίπτουν) Σέριφ.

ἀμαρτάνω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. κ. ἄ.) ἀμαρτάνω Κύπρ. ἀμαρτάνον βόρ. ἰδιώμ. ἀμαρτάνω Πόντ. (Οἶν.) ἀμαρτένω Ζάκ. Κεφαλλ. ἀμαρτένω Τσακων. Μέσ. ἀμαρτάνομαι Πόντ. ἀμαρτάνομαι Πόντ. (Τραπ.) ἀμαρτένομαι Μακεδ. (Σιάτ. κ. ἄ.) Ἀόρ. ἡμαρτον σύνηθ. καὶ Καππ. (Ἀραβάν. Σινασσ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) γήμαρτον Καππ. (Ποτάμ. Σιλ. Σινασσ. Φερτ.) ἡμαρτο Θήρ. Καππ. (Ἀραβάν. κ. ἄ.) Πελοπν. (Λακων.)

Τὸ ἀρχ. ἀμαρτάνω διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰσελθὼν εἰς τὴν δημόδη γλῶσσαν. Τὸ μέσ. ἀμαρτάνομαι, ὅπερ κατὰ τὸ κολλάζομαι, καὶ παρὰ Σομ.

1) Παραβαίνω τὰς ἐντολὰς τῆς θρησκείας καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησίας, ὑποπίπτω εἰς ἀμαρτίαν ἔνθ' ἄν.: Ἀμαρτάνεις ποῦ κλέβεις - ποῦ τρώς κρέας τῇ Σαρακοστῇ - ποῦ βλαστημᾷς κττ. κοιν. || Γνωμ. Ὁποῖος δὲ γεννήθη, δὲν ἀμάρτησε (πᾶς ἄνθρωπος εἶναι ἀμαρτωλός. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,135. Ἡ ἀρχαιότερα ὁμοία διατύπωσις παρὰ Ἰουστίν. Πβ. Ρ. Γ. 6,1329 «οὐδεὶς γεννηθεὶς, ὃς οὐχ ἡμαρτεν, οὐδὲ πεφυκώς, ὃς οὐκ ἠνόμησε») Πελοπν. (Γύθ.) Συνών. φρ. κάνω ἀμαρτία. 2) Συγγίγνομαι, συνουσιάζομαι πολλαχ. Τὸ ἀ' ἐνικ. πρόσωπον τοῦ ἄορ. ἡμαρτον ὡς ἐπιφών. δηλοῖ 1) Μεταμέλειαν, μετάνοιαν σύνηθ.: Ἡμαρτο, ἀδέρφι μου, ἡμαρτο! Λακων. Ἡμαρτο, ἄλλο δὲν τὸ θειάνω! (δὲν θὰ ὑποπέσω εἰς τὴν αὐτὴν ἀμαρτίαν) Σινασσ. Ἡμαρτο, θεέ μου, συχώρεσέ με τὴν ἀμαρτωλή καὶ τὴν κριμα-

τισμένη! Θήρ. Ἡμαρτον, τό 'κανα, δὲν τὸ ξανακάνω! Ἡπ. Ἡμαρτον, κύριε, σ'χώρεσέ με! αὐτόθ. Νὰ σοῦ πέση ἡ γλῶσσα, νὰ σοῦ πέση, ἡμαρτον θεέ μου! (διὰ τοῦ ἡμαρτον ὁ λέγων μετανοεῖ διὰ τὴν ἐν ἀγανακτήσει λεχθεῖσαν ἁρὰν) αὐτόθ. Ἡμαρτόν σου, θεέ μου! Κερασ. Ἡμαρτον! (ἐπιφώνησις παιδίου πληττομένου διὰ παρὰπτωμά τι) Ἀθῆν. Φερτ. κ. ἄ. || Φρ. Λέγω τὸ ἡμαρτόν μου (ἐξομολογοῦμαι τὴν ἀμαρτίαν μου) Ἡπ. Ἐρθεν 'ς σὸ ἡμαρτον (ἦλθεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ εἴπῃ ἡμαρτον, ἦτοι μετενόησε) Τραπ. Χαλδ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ προηγουμένῃ φρ. τὸ ἡμαρτον ἐκφέρεται μετ' ἄρθρου, ἐνομίσθη ὡς οὐσιαστικόν, ἐντεῦθεν δὲ ἐλέχθη καὶ κατὰ πληθ. ἡμαρτα Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Φρ. Ἐρθεν 'ς σὰ ἡμαρτα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) || Ἀσμ.

Ἐλα, πουλλί μ', 'ς σὰ ἡμαρτα, ποῖσον τρία μετάνῳ, ἄνοιξον καὶ τὰ δερᾶ σου, ἔπαρ' με 'ς σὴν ἀγκάλα σ'

Χαλδ. 2) Στενοχωρίαν καὶ λύπην Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.) κ. ἄ.: Ἡμαρτα, ἡμαρτα, ντό νὰ ποίγω; (τί νὰ κάμω;) Κερασ. Ἡμαρτόν σοι, Κύριε! αὐτόθ. Ἡμαρτον, Κύριε! ἢ ἡμαρτον, Παναγία μου! Ἡπ.

3) Ἀπορίαν καὶ ἐκπληξιν Πόντ. (Ἀμισ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): Ἡμαρτα! (πῶς τοῦτο! ὦ τί λέγεις!) Τραπ. Ἡμαρτα, ἡμαρτα, αἶκον δουλεία πα γίνεται! (γίνεται τοιοῦτον ἔργον!) Τραπ. Χαλδ. 4) Βεβαίωσιν ἔντονον οἶονεῖ ἔνορχον Καππ.: Ἡμαρτον καὶ δὲν τὸ 'ποίκα (ἐποίησα).

Πβ. ἀμαρτεύω, ἀμαρτωλώνομαι.

ἀμαρτέμ-μον ἐπιφών. Καλαβρ. (Καρδ.)

Ἰσως ἐκ τῆς φρ. ἀμαρτία μου!

Οἶμοι, φεῦ, ἀλλοίμονον! Πβ. ἀμαρτία 2.

ἀμαρτεύω Κάρπ. Κεφαλλ. ἀμαρτεύω Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀμαρτεύω.

1) Ἀμαρτάνω, παραβαίνω τὰς θείας ἐντολὰς Κύπρ.

2) Συγγίγνομαι, συνουσιάζομαι Κάρπ. Κεφαλλ.: Ἀσμ.

Κ' ἐρέχτηκα κ' ἐφίλησα κ' ἐμάρτεψα μετ' ἔτης

(αὐτῆς) Κάρπ.

Πβ. ἀμαρτάνω, ἀμαρτωλώνομαι.

ἀμάρτζα ἢ, Καππ. ἀμαρτζὰ Καππ. ἀμαρτζὰ Καππ. (Τελμ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἡ κατ' ὄναρ ἐνεργοῦσα γνωστικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, φαντασία ἔνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Μάννα μ', ἐφ' εἶδα 'ς σὸ ὄρωμα, μάννα μ', 'ς σὴν ἀμαρτζιά μου (ὄρωμα = ὄνειρον) Καππ.

ἀμάρτημα τό, πολλαχ. ἀμάρτημαν Κύπρ. Πληθ. ἀμάρτημα Πελοπν. (Λάστ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀμάρτημα διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰσελθὼν εἰς τὴν δημόδη γλῶσσαν.

Παράβασις τῶν ἐντολῶν τῆς θρησκείας καὶ τῶν διατάξεων τῆς ἐκκλησίας ἔνθ' ἄν.: Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ ἐφ' ἑαυτὸν ἀμαρτήματα Ἀθῆν. Δὲν εἶναι δικό μου τὸ ἀμάρτημα αὐτόθ. || Ἀσμ.

Τ' ἀμάρτημά μου 'ναι πολλαχ. καὶ δὲν τὰ ξανακάνω πλὴν (ὁ πληθ. ἀμάρτημα ἀντὶ ἀμαρτήματα ἀπαντῶν ἐν τῷ ἔσχατι πιθανῶς κατ' ἀνάγκην μετρικὴν) Λάστ. Συνών. ἀμαρτία 1, ἀμαρτοσύνη, ἀμαρτωλία, κρῖμα.

